

К О Н В Е Н Ц І Я
про право, що застосовується
до дорожньо-транспортних пригод

Держави, які підписали цю Конвенцію,
бажаючи встановити спільні положення про право, що застосовується до цивільної недоговорної відповідальності, яка виникає внаслідок дорожньо-транспортних пригод,
вирішили укласти із цією метою Конвенцію й домовилися про таке:

С т а т т я 1

Ця Конвенція визначає право, що застосовується до цивільної недоговорної відповідальності, яка виникає внаслідок дорожньо-транспортних пригод, незалежно від того, який вид провадження використовується для забезпечення цієї відповідальності.

Для цілей цієї Конвенції дорожньо-транспортна пригода означає пригоду, до якої причетні один чи більше транспортних засобів, незалежно від того, чи є вони моторними, чи ні, та яка пов'язана з рухом на дорогах загального користування, територіях, відкритих для громадськості, або приватних територіях, право доступу до яких мають окремі особи.

С т а т т я 2

Ця Конвенція не застосовується до:

- 1) відповідальності виробників, продавців або ремонтників транспортних засобів;
- 2) відповідальності власника чи будь-якої іншої особи за утримання дороги, відкритої для руху, або за безпеку її користувачів;
- 3) відповідальності за дії інших осіб, за винятком відповідальності власника транспортного засобу чи довірителя, чи роботодавця;

- 4) зворотних вимог між особами, які несуть відповідальність;
- 5) зворотних вимог та суброгації настільки, наскільки це стосується страхових компаній;
- 6) позовів та зворотних вимог, поданих установами соціального страхування, іншими подібними установами та державними автомобільними гарантійними фондами або до них, а також будь-яких звільнень від відповідальності, передбачених законом, що регулює ці установи.

Стаття 3

Правом, що застосовується, є внутрішнє право Держави, у якій відбулася пригода.

Стаття 4

З урахуванням статті 5 стосовно положень статті 3 робляться такі винятки:

а) У випадках, коли до пригоди причетний лише один транспортний засіб і його зареєстровано в Державі, іншій ніж та, у якій відбулася пригода, застосовується внутрішнє право Держави реєстрації для визначення відповідальності:

– стосовно водія, власника чи будь-якої іншої особи, яка має контроль над транспортним засобом або речове право на нього, незалежно від їхнього постійного місця проживання;

– стосовно потерпілого, який є пасажиром і постійне місце проживання якого знаходиться в Державі, іншій, ніж та, у якій відбулася пригода;

– стосовно потерпілого, який перебуває поза транспортним засобом на місці пригоди й постійне місце проживання якого знаходиться в Державі реєстрації.

У випадках, коли є два чи більше потерпілих, право, що застосовується, визначається окремо для кожного з них.

б) У випадках, коли до пригоди причетні два чи більше транспортних засобів, положення пункту «а» застосовуються лише тоді, коли всі транспортні засоби зареєстровано в одній і тій самій Державі.

с) У випадках, коли одна чи більше осіб, які перебували поза транспортним засобом або транспортними засобами на місці пригоди, причетні до пригоди й можуть нести відповідальність, положення пунктів «а» та «б» застосовуються лише тоді, коли всі ці особи мають постійне місце проживання в Державі реєстрації. Це саме застосовується, навіть якщо ці особи є також потерпілими в пригоді.

С т а т т я 5

Право, що застосовується відповідно до статей 3 й 4 до відповідальності стосовно пасажирів, який є потерпілим, регулює відповідальність за шкоду, завдану речам, які перевозились у транспортному засобі та які або належать пасажиру, або йому довірені.

Право, що застосовується відповідно до статей 3 й 4 до відповідальності стосовно власника транспортного засобу, регулює відповідальність за шкоду, завдану речам, які перевозились у транспортному засобі, іншим, ніж речі, зазначені в попередній частині.

Відповідальність за шкоду, завдану речам поза транспортним засобом або транспортними засобами, регулюється внутрішнім правом Держави, у якій відбулася пригода. Однак відповідальність за шкоду, завдану особистим речам потерпілого поза транспортним засобом або транспортними засобами, регулюється внутрішнім правом Держави реєстрації, коли це право застосовувалося б до відповідальності стосовно потерпілого відповідно до статті 4.

С т а т т я 6

Стосовно транспортних засобів, які не зареєстровані чи зареєстровані в декількох Державах, замість права Держави реєстрації застосовується

право Держави постійної стоянки. Це саме застосовується, якщо ні власник, ні особа, яка володіє транспортним засобом або має контроль над ним, ні водій транспортного засобу не мають постійного місця проживання в Державі реєстрації на час пригоди.

Стаття 7

Незалежно від права, що застосовується, під час визначення відповідальності враховуються норми, які стосуються контролю та безпеки дорожнього руху та які були чинними в місці та на час пригоди.

Стаття 8

Право, що застосовується, визначає, зокрема:

- 1) підставу й обсяг відповідальності;
- 2) підстави для звільнення від відповідальності, будь-якого обмеження відповідальності й будь-якого розподілу відповідальності;
- 3) наявність і види шкоди чи збитків, які можуть підлягати відшкодуванню;
- 4) види та обсяг збитків;
- 5) можливість переходу права на відшкодування;
- 6) осіб, яким завдано збитків та які можуть вимагати їхнього відшкодування від свого імені;
- 7) відповідальність довірителя за дії свого агента чи роботодавця за дії свого працівника;
- 8) строки давності, у тому числі норми стосовно початку перебігу строків давності й переривання та зупинення цих строків.

Стаття 9

Особи, яким завдано шкоди чи збитків, мають право звернутися безпосередньо до страховика особи, яка несе відповідальність, якщо вони

мають таке право за правом, що застосовується відповідно до статей 3, 4 чи 5.

Якщо відповідно до статей 4 чи 5 застосовується право Держави реєстрації й це право не передбачає права безпосереднього звернення, таке право, однак, існує, якщо це передбачено внутрішнім правом Держави, у якій відбулася пригода.

Якщо жодне право із цих прав не передбачає такого права, воно існує, якщо це передбачено правом, що регулює договір страхування.

Стаття 10

У застосуванні будь-якого з прав, які застосовуються відповідно до цієї Конвенції, може бути відмовлено, лише коли воно очевидно суперечить публічному порядку («*ordre public*»).

Стаття 11

Застосування статей 1–10 цієї Конвенції не залежить від будь-якої вимоги взаємності. Ця Конвенція застосовується, навіть якщо право, що застосовується, не є правом Договірної Держави.

Стаття 12

Будь-яка територіальна одиниця, яка є частиною Держави з неуніфікованою правовою системою, розглядається як Держава для цілей статей 2–11 у випадках, коли вона має власну правову систему, що стосується цивільної недоговорної відповідальності, яка виникає внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

Стаття 13

Держава, яка має неуніфіковану правову систему, не є зобов'язаною застосовувати цю Конвенцію до дорожньо-транспортних пригод, які

відбуваються в цій Державі та до яких причетні лише транспортні засоби, зареєстровані в територіальних одиницях цієї Держави.

Стаття 14

Держава, яка має неуніфіковану правову систему, під час підписання, ратифікації чи приєднання може заявити, що ця Конвенція поширюється на всі її правові системи або лише на одну чи більше з них, і може змінити свою заяву будь-коли пізніше за допомогою нової заяви.

Про такі заяви повідомляють Міністерству закордонних справ Нідерландів, і такі заяви чітко визначають правові системи, до яких застосовується Конвенція.

Стаття 15

Ця Конвенція не має переваги над іншими спеціальними конвенціями, сторонами яких є або можуть стати Договірні Держави і які містять положення стосовно цивільної недоговорної відповідальності, яка виникає внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

Стаття 16

Ця Конвенція є відкритою для підписання Державами, представленими на одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

Вона підлягає ратифікації, а ратифікаційні грамоти передаються на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів.

Стаття 17

Ця Конвенція набирає чинності на шістдесятій день після передачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти, зазначеної в частині другій статті 16.

Конвенція набирає чинності для кожної Держави, яка її підписала та яка ратифікує її пізніше, на шістдесятий день після передачі на зберігання її ратифікаційної грамоти.

Стаття 18

Будь-яка Держава, яка не представлена на одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права, яка є членом Конференції чи Організації Об'єднаних Націй, чи спеціалізованих установ цієї Організації або учасником Статуту Міжнародного суду, може приєднатися до цієї Конвенції після набрання нею чинності відповідно до частини першої статті 17.

Документ про приєднання передається на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набирає чинності для Держави, що до неї приєднується, на шістдесятий день після передачі на зберігання документа про приєднання.

Приєднання матиме юридичну силу лише стосовно відносин між Державою, що приєднується, і тими Договірними Державами, які заявлять про прийняття ними приєднання. Така заява передається на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів; це Міністерство надсилає дипломатичними каналами засвідчену копію кожній з Договірних Держав.

Конвенція набирає чинності між Державою, що приєднується, та Державою, яка заявила про прийняття приєднання, на шістдесятий день після передачі на зберігання заяви про прийняття.

Стаття 19

Будь-яка Держава під час підписання, ратифікації чи приєднання може заявити, що ця Конвенція поширюється на всі території, за міжнародні відносини яких вона несе відповідальність, або на одну чи більше з них. Така заява набирає чинності з дати набрання чинності Конвенцією для відповідної Держави.

Будь-коли пізніше про таке поширення повідомляють Міністерству закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набирає чинності для територій, зазначених у такому поширенні, на шістдесятій день після повідомлення, зазначеного в попередній частині.

Стаття 20

Ця Конвенція залишається чинною протягом п'яти років від дати набрання нею чинності відповідно до частини першої статті 17, навіть для тих Держав, які ратифікували її чи приєдналися до неї пізніше.

Якщо Конвенції не буде денонсовано, її дія автоматично продовжується кожні п'ять років.

Принаймні за шість місяців до завершення п'ятирічного строку Міністерству закордонних справ Нідерландів повідомляють про будь-яку денонсацію.

Вона може обмежуватися деякими з територій, до яких застосовується Конвенція.

Денонсація має юридичну силу лише стосовно Держави, яка про неї повідомила. Конвенція залишається чинною для інших Договірних Держав.

Стаття 21

Міністерство закордонних справ Нідерландів повідомляє Державам, зазначеним у статті 16, та Державам, які приєдналися відповідно до статті 18, про:

- a) підписання та ратифікації, зазначені в статті 16;
- b) дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до частини першої статті 17;
- c) приєднання, зазначені в статті 18, і дати набрання ними чинності;
- d) заяви, зазначені в статтях 14 і 19;
- e) денонсації, зазначені в частині третій статті 20.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на те вповноважені, підписали цю Конвенцію.

Учинено в м. Гаага 4 травня 1971 року англійською та французькою мовами, причому обидва тексти є рівноавтентичними, в одному примірнику, який передається на зберігання в архіві Уряду Нідерландів і засвідчені копії якого надсилають дипломатичними каналами кожній Державі, представленій на одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.